

Ε. Αγαπηδάκη: Θα γίνεται και στην Ελλάδα self test για καρκίνο τραχήλου μήτρας

5 Φεβρουαρίου 2024

Ξεκινά το Μάρτιο ο προσυμπτωματικός έλεγχος

Της Τάνιας Η. Μαντουβάλου

Προχωρούμε αρχές Μαρτίου με το πρόγραμμα πρόληψης του καρκίνου του τραχήλου της μήτρας, το οποίο περιλαμβάνει δωρεάν εξετάσεις test PAP, HPV DNA ,διενέργεια κολποσκόπησης, και διενέργεια βιοψίας, δήλωσε από το βήμα του 8ου Ετήσιου Συνεδρίου της ΕΛΛΟΚ , την πρώτη μέρα της διοργάνωσης Παρασκευή 2 Φεβρουαρίου, η αναπληρώτρια υπουργός Υγείας Ειρήνη Αγαπηδάκη, τονίζοντας ότι αυτού του είδους τα προγράμματα προσυμπτωματικού ελέγχου σε εθνικό επίπεδο δεν είναι μια δράση on off, λόγω Ταμείου Ανάκαμψης. «Είναι προγράμματα τα οποία έχουμε θεσμοθέτησει με νόμο και είναι ο πρώτος κύκλος που τρέχει. Τώρα θα ακολουθήσουν νέοι κύκλοι τα επόμενα χρόνια, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες κάθε φορά», διευκρίνισε η υπουργός, επισημαίνοντας ότι η παρούσα ηγεσία έρχεται να διευκολύνει τις γυναίκες στη χώρα μας, να κάνουν αυτές τις εξετάσεις, καθώς το Υπουργείο Υγείας έχει υιοθετήσει τους στόχους του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, για την εξάλειψη του καρκίνου του τραχήλου της μήτρας. «Υιοθετούμε ένα συνδυαστικό μοντέλο, δηλαδή τις εξετάσεις αυτές, μαζί με την αύξηση του ποσοστού εμβολιασμού έναντι του ιού HPV σε κορίτσια και αγόρια. Έχουμε ήδη επεκτείνει την κάλυψη της δωρεάν πρόσβασης στο εμβόλιο για το τρέχον έτος και ακολούθως εξετάζουμε και προχωρούν οι διαδικασίες για να συνεχίσει αυτό και το 2025. Παράλληλα, έχουμε ξεκινήσει να σχεδιάζουμε διάφορες δράσεις και καμπάνιες για την αύξηση της ευαισθητοποίησης των γονιών, αλλά και των νέων γυναικών».

Μπορεί να είμαστε πίσω σε επίπεδο στόχων σε σχέση με την ευρωπαϊκή πραγματικότητα, παραδέχτηκε η κ. Αγαπηδάκη, αλλά σε σχέση με το 2019 που είχαν γίνει περί τα 120.000 εμβόλια, πλέον έχουμε ξεπεράσει τις 300.000.

Οι γυναίκες άνω των 30 πρέπει να κάνουν το HPV test και όχι τεστ ΠΑΠ σύμφωνα με τις νέες κατευθυντήριες οδηγίες

Από το 2008 που άρχισε στην Ελλάδα ο εμβολιασμός εναντίον του HPV, η εμβολιαστική κάλυψη είναι περίπου στο 50%, καθώς δεν έχει γίνει συστηματική εκστρατεία ενημέρωσης μέχρι τώρα, είτε από την πλευρά του ο καθηγητής Μαιευτικής Γυναικολογίας στο ΑΠΘ και πρόεδρος της Ελληνικής HPV Εταιρείας Θεόδωρος Αγοραστός. Και για αυτό το λόγο, συμπλήρωσε, οι εκστρατείες ενημέρωσης τις οποίες προανήγγειλε η κ. Αγαπηδάκη, είναι επιτακτική ανάγκη να γίνουν. «Πρέπει να γίνει σαφές στις γυναίκες που έχουν μάθει τα τελευταία 50, 60 χρόνια να κάνουν το τεστ Παπανικολάου, ότι από το Μάρτιο οι γυναίκες άνω των 30 ετών, δεν θα πρέπει να κάνουν το τεστ Παπανικολάου, αλλά το HPV τεστ, σύμφωνα με τις νέες κατευθυντήριες οδηγίες. Ως εκ τούτου οι εκστρατείες ενημέρωσης κρίνονται άκρως απαραίτητες προκειμένου οι γυναίκες να πληροφορηθούν αυτή την τεράστια αλλαγή».

Το HPV test γίνεται κάθε πέντε χρόνια

Ένα ακόμη σημείο που έθιξε ο καθηγητής είναι η ηλικία που γίνεται το εμβόλιο HPV.«Ελέχθη στις 31 Ιανουαρίου από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι ο εμβολιασμός του HPV, ο οποίος γίνεται σε μικρά κορίτσια και αγόρια έως 18 ετών, θα πρέπει να επεκταθεί και σε νεαρούς ενήλικες. Αυτό είναι κάτι το οποίο στην Ελλάδα δεν είναι γνωστό και έχει παρεξηγηθεί. Επειδή σύμφωνα με την Εθνική Επιτροπή Εμβολιασμών η ηλικία που τελειώνει ο εμβολιασμός είναι τα 18 έτη, δεν σημαίνει ότι ένας νεαρός ενήλικας 19, 20 ή 22 ετών δεν έχει ένδειξη να κάνει το εμβόλιο. Το εμβόλιο προφυλάσσει άνδρες και γυναίκες μέχρι μεγάλη ηλικία, 20, 30, 40, 45, 50 ετών. Προφανώς ο εμβολιασμός αυτός δεν μπορεί να γίνει με αποζημίωση του κόστους από την Πολιτεία, αλλά θα πρέπει να γίνει σαφές ότι η ένδειξη υπάρχει και το εμβόλιο προφυλάσσει και μεγάλες ηλικίες.

Την ίδια ώρα έχουμε δεδομένα, σύμφωνα με τα οποία γυναίκες που έχουν εμβολιαστεί πριν τα 14 έτη, στη διάρκεια της ζωής τους θα χρειαστεί να κάνουν πιθανόν μία ή δύο φορές έλεγχο, δηλαδή HPV testing, στα 35 και στα 45. Αυτή τη στιγμή βάσει των κατευθυντήριων οδηγιών απαιτείται να κάνουν γύρω στις 7 με 8 φορές από τα 30 έως τα 65, δηλαδή κάθε πέντε χρόνια. Και κάτι ακόμη σημαντικό είναι ότι το εμβόλιο δεν προφυλάσσει μόνο από τον καρκίνο του τραχήλου της μήτρας, αλλά από καρκίνους πρωκτού, πέους, αιδοίου, κόλπου, στόματος, λάρυγγα φάρυγγα ».

Ειδικός αλγόριθμος θα καθορίζει την παρακολούθηση και το follow up γυναικών που θα έχουν κάνει αυτοληψία

Σχετικά με τις ανισότητες που υπάρχουν στη χώρα μας στην πρόσβαση των προληπτικών εξετάσεων και πως αυτές θα μπορούσαν να ξεπεραστούν, όσον αφορά τουλάχιστον τον έλεγχο για καρκίνο τραχήλου μήτρας, ο κ. Αγοραστός ανέφερε: «Δεν είναι σίγουρο ότι σε απομονωμένα χωριά ή στα νησιά μας, οι γυναίκες έχουν την ίδια δυνατότητα, τόσο οικονομικά όσο και χρόνου, να προστρέξουν στα κέντρα υγείας ή στις μονάδες υγείας για να εμβολιαστούν πχ τα παιδιά, ή να κάνουν οι ίδιες το τεστ.

«Όσον αφορά τις κινητές μονάδες που αναμένεται να καλύψουν αυτές τις περιοχές, υπάρχει μία άλλη εναλλακτική που συστήνεται και από τον ΠΟΥ και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ήδη εφαρμόζεται σε πολλά κράτη όπως ΗΠΑ, Αυστραλία, αλλά και σε χώρες της Ευρώπης, και αυτή είναι το να μπορεί η γυναίκα να παίρνει το δείγμα του HPV τεστ μόνη της στο σπίτι της. Έχει αποδειχθεί ότι ο τρόπος αυτός είναι αντίστοιχα αποτελεσματικός με τη επίσκεψη στο γυναικολόγο».

Έχουμε προβλέψει στο πρόγραμμα την αυτοληψία σημείωσε η κ. Αγαπηδάκη, επισημαίνοντας ότι όταν έρθει η ώρα θα γίνουν αναλυτικές ανακοινώσεις. «Μάλιστα έχουμε προβλέψει τη δυνατότητα με βάση το αποτέλεσμα της πρώτης εξέτασης, να γίνεται επαναληπτική εξέταση, παρακολούθηση των γυναικών, από τις μικρές και τις μεγάλες ηλικίες με διαφορετικό αλγόριθμο, όπως τα έχει επεξεργαστεί η επιτροπή Εμπειρογνομώνων Δημόσιας Υγείας».